



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจากเดิม 4-3-3-2 เป็น 6-3-3 และในปีการศึกษา 2521 ได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กรมอาชีวศึกษาในฐานะที่จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพ เพื่อรับนักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว จึงได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการให้ทำการร่างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524 ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับดังกล่าว (ม.3 หรือเทียบเท่า) โดยเน้นให้ผู้ศึกษาได้มี ความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรมอันเป็นแนวทางที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพโดยตรง

การพิจารณาร่างหลักสูตรได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 เป็นต้นมา โดยมีนายวิเวก ปางวุฒิพงศ์ อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการ เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างกำลังคนระดับกลาง จึงได้พยายามปรับปรุงอาชีวศึกษาแขนงต่าง ๆ ขึ้น นโยบายการอาชีวศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) เน้นการพัฒนาการศึกษาในชนบทเพื่อการอาชีพเป็นสำคัญ คือ

..... ขยายการศึกษาวินิจฉัยให้กว้างขวางขึ้นโดยเฉพาะในชนบทตามรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความพร้อมของความสามารถในการจัดความต้องการของตลาดแรงงานและกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 5)

..... เร่งส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวเกษตรระยะสั้นให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างผาสุก

..... ให้สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาคำเนินการระดมทุนในด้านการให้บริการ

ทางด้านวิชาการแก่ชุมชนและสังคมให้กว้างขวางเพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบอาชีพของประชาชนให้สูงขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากรมอาชีวศึกษาเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ เป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้นโยบายการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลได้ใช้เงินเป็นจำนวนมากเพื่อพัฒนาอาชีวศึกษาส่งเสริมการผลิตกำลังคนในระดับกลาง โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กรมอาชีวศึกษาจัดทำแผนอาชีวศึกษาช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 (กระทรวงศึกษาธิการ 2527 : 1) ประกอบด้วยสาระสำคัญของแผนงานต่าง ๆ รวม 14 แผนงาน และโครงการใหม่ที่เสนอเข้าในการปรับแผนอาชีวศึกษาในช่วงปี 2527 - 2529 จำนวน 16 โครงการ ประมาณการค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินในปี พ.ศ. 2527 ประมาณ 2,212.02 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2528 ประมาณ 2,472.27 ล้านบาท และปี พ.ศ. 2529 ประมาณ 2,688.17 ล้านบาท รวมทั้งสิ้นประมาณ 7,282.46 ล้านบาท วงเงินดังกล่าวมุ่งใช้สำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพภายในเป็นหลัก เพื่อให้มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสามารถสนองนโยบายการเมืองงานทำของรัฐได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

นอกจากวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะเป็นสถานศึกษาที่ผลิตกำลังคนประเภทช่างฝีมือระดับต่าง ๆ เพื่อสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นผู้เรียนที่มีความรู้ มีความสามารถในแขนงวิชาชีพ เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพให้สูงขึ้น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขแล้ว การจัดอาชีวศึกษายังต้องพัฒนาบุคลิกภาพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม รู้จักสิทธิและหน้าที่ มีเหตุผลดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เพราะในการประกอบธุรกิจการค้า การอุตสาหกรรมต้องประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่เอาเปรียบเพื่อนมนุษย์แก่กันเรียนด้วย

รูปแบบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524 ประกอบด้วยหมวดวิชา 5 หมวดวิชาใหญ่ ๆ ดังนี้

1. หมวดแกนวิชาสามัญ เป็นวิชาบังคับที่ทุกหลักสูตรต้องเรียนเหมือนกัน และเท่ากัน คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย (พลศึกษาและสุขศึกษา)
2. หมวดวิชาสัมพันธ์ เป็นวิชาสัมพันธ์กับหลักสูตรแต่ละประเภท สาขาวิชา ซึ่ง

บังคับให้เรียนทุกหลักสูตรแต่ต่างกันเล็กน้อยแตกต่างกันไปมี วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นวิชาใด ๆ ก็ได้ที่ไม่ได้กำหนดให้เรียนเป็นวิชาบังคับหลักสูตรนั้น ๆ และจะเป็นวิชาในประเภทวิชาเดียวกันหรือต่างประเภทวิชาก็ได้

4. หมวดวิชาแกนวิชาชีพ เป็นวิชาชีพพื้นฐานบังคับให้แต่ละประเภทวิชา โดยมากมักจะพิจารณาเลือกจากวิชาพื้นฐานของแต่ละสาขาวิชาในประเภทวิชาต่าง ๆ

5. หมวดวิชาชีพ คือ วิชาที่ให้ผู้เรียนมีความรู้ทางวิชาชีพจริง ๆ ซึ่งมี 5 ประเภท คือ ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ พาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม ศิลปหัตถกรรม เกษตรกรรม

จะเห็นว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) พุทธศักราช 2524 กรมอาชีวศึกษาได้บรรจุวิชาสังคมศึกษาไว้ในหมวดวิชาแกนวิชาสามัญด้วย เป็นวิชาบังคับที่ทุกหลักสูตรต้องเรียนเหมือนกันและเท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากกรมอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นหมวดวิชาที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษาคือ "มุ่งที่จะฝึกให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความคิด รู้จักใช้เหตุผลวิจารณ์อย่างถูกต้อง รู้จักหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและประเทศชาติ รู้จักใช้สิทธิในทางที่ถูกเหมาะสมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย (Edward A. Krug 1960 : 300) ดังนั้นในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจึงควรจัดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการตามความเห็นของผู้วิจัยมีความเห็นว่า บทบาท หรือการปฏิบัติงานหัวหน้าปฏิบัติงานหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาเป็นตัวประกอบที่สำคัญยิ่งอันหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนสังคมศึกษามุ่งบรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ ดังที่ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2519 : 12) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิรูปการศึกษาว่า "ครูที่ไม่มีผู้นำที่ดีในโรงเรียน เขาสอนให้ตีตีตีไม่ได้ จำเป็นต้องมีครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการ และหัวหน้าสายวิชาที่ครูพึ่งพาได้ มนุษย์จำเป็นต้องอาศัยผู้นำเหมือนสัตว์ต้องการจ่าฝูง" ดังนั้นหัวหน้าสายวิชา คือ ผู้รับผิดชอบงานด้านวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ เป็นผู้ใกล้ชิดกับครูอาจารย์ในหมวดวิชา สามารถประสานงานดูแลควบคุมงานด้านวิชาการในหมวดให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ (อุบล หุวะนันท์ 2514 : 10) กรม-

อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาไว้ อาทิ เช่น ความรับผิดชอบด้านการสอน การส่งเสริมความรู้ และสมรรถภาพของครูในสายวิชาของตน นิเทศการสอนให้กับครูในสายวิชาของตน ควบคุมครูนักเรียน อบรมแนะนำ จัดหาและเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอน เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่า ควรจะมีการศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบของหัวหน้าแผนกวิชาโดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ว่าหัวหน้าสายมีการปฏิบัติงานอย่างไร เป็นไปตามบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาที่ระบุไว้ในระเบียบกรมอาชีวศึกษาหรือไม่มีประสิทธิภาพเพียงใด เนื่องจากผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแห่งหนึ่งมีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลา 4 ปี ทั้งยังเคยได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาเป็นเวลา 1 ปี สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงการปฏิบัติงานตามบทบาทของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ตลอดจนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหา อุปสรรค ใ้กับการเรียนการสอนสังคมศึกษาได้ผลดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษา ในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

จากผลการวิจัยของนายบุญนำ เลาสถิตย (2525 : 198) พบว่าความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าสถานศึกษากับอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของหัวหน้าสายวิชาในงานบริหารการศึกษาด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านธุรการการเงิน อาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และนายสัจจา จันทรเจริญ (2526 : 186) ได้ทำการวิจัยพบว่าความคิดเห็น
ระหว้าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาและครู เกี่ยวกับสมรรถภาพในการบริหารงาน
วิชาการของหัวหน้าสายวิชาในทุกด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากข้อค้นพบทางการวิจัยของทั้ง 2 ท่านนี้ทำให้เป็นแนวคิดในการตั้งสมมติฐานการวิจัย
ว่าความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ
หัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษามีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. จะศึกษาเฉพาะการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของ
หัวหน้าแผนกวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนนักศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า
3 ปี

2. ความคิดเห็นที่ได้มาครั้งนี้ เป็นคำตอบของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารวิทยาลัย
และของผู้ที่เป็นอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาในปีการศึกษา
2527 เท่านั้น

คำจำกัดความในการวิจัย

การปฏิบัติงาน

หมายถึงอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับ
งานโดยตรง และงานพิเศษที่ควรจะทำของหัวหน้า
สายวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา
ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

หัวหน้าแผนกสังคมศึกษา

หมายถึงผู้ที่ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้า
แผนกสังคมศึกษาซึ่งรับผิดชอบการบริหารฝ่ายวิชาการ
บริหารฝ่ายวิชาการของสายวิชาสังคมศึกษา ใน
วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.)

อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ พุทธศักราช 2524 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้บริหารวิทยาลัย	หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัย และผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการของวิทยาลัย ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา
วิชาสังคมศึกษา	หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างคนกับ สิ่งแวดล้อมในด้านสังคมและธรรมชาติ ได้แก่วิชา ส.401 สังคมศึกษา ส.402 สังคมศึกษา ส.503 สังคมศึกษา ส.504 สังคมศึกษา ซึ่งจัดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2524
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	หมายความว่า การศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพประมาณ 3 ปี หรือ 6 ภาค เรียนต่อจากประโยคมัธยมศึกษา ตอนต้นหรือเทียบเท่า เรียกชื่อย่อว่า "ปวช."
วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา	ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งผลิต นักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2524 กรมอาชีวศึกษา กระทรวง- ศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ
 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นโดยการศึกษา หน้าที่ และการปฏิบัติงานของ

หัวหน้าแผนกวิชา หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ค้นคว้าจาก ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานของหัวหน้าแผนกวิชา แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ให้มีบริหารวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เป็นผู้พิจารณาประเมินการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชาว่ามีสมรรถภาพในระดับใด

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ตามเนื้อหาและโครงสร้าง เพื่อให้มีความตรงในการวัด แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน

จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะไปศึกษาจริง เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอบถาม แล้วรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นจากกลุ่มผู้บริหารวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

3. วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

3.1 สุ่มตัวอย่างวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัย โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ 50 โดยการสุ่ม

วิทยาลัยประเภทต่าง ๆ ตามเขตการศึกษาในทุกเขตการศึกษา ได้
ตัวอย่างวิทยาลัยเทคนิคจำนวน 37 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวน
19 แห่ง และวิทยาลัยเกษตรกรรมจำนวน 21 แห่งรวมทั้งหมด 77 แห่ง
3.2 สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารและอาจารย์สั่งคมศึกษา โดยผู้บริหาร
จะสุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการจากวิทยาลัยที่ได้ออกมาในข้อ 3.1
วิทยาลัยละ 2 คน ได้ผู้บริหารทั้งสิ้น 154 คน สุ่มอาจารย์ผู้สอนวิชาสั่งคม-
ศึกษาในวิทยาลัยที่สุ่มในข้อ 3.1 วิทยาลัยละ 3 คน ได้ตัวอย่างประชากร
ประเภทอาจารย์ผู้สอนวิชาสั่งคมศึกษาทั้งสิ้น 231 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้กับวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ใช้ในการวิจัยใน
ส่วนภูมิภาคโดยใช้บริการของการไปรษณีย์แห่งประเทศไทย ส่วนวิทยาลัยที่ใช้ในการวิจัยที่อยู่ใน
กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ
(Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชา วิเคราะห์โดย
หาค่า มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรใช้วิธีวิเคราะห์โดยหาค่า t - test

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานอันจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น

2. เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าแผนกวิชา รวมทั้ง
การฝึกอบรม และการนิเทศงานด้านการบริหารงานวิชาการ